

AKPATRE UTOM PAUL KE ASIA

Utom Mme Apostle 20:1-38

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 347

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Edi mbatke uwem mi ke ñkpọ, man ñkeme ndifehe mbuba mi mma, nnyuñ nnam utom oro Qbọñ Jesus ọnọde mi, ete ñkwọrọ gospel mfọn Abasi” (Utom Mme Apostle 20:24).

I Isañ Paul Qtoñode Ke Ephesus Tutu Osim Corinth Ndien Afiak Aka Troas

1. Paul asaña ebe ke Troas aka Macedonia ke ndutime ama okokure ke Ephesus, Utom Mme Apostle 20:1; 2 Ñwed Corinth 2:12, 13
2. Enye ebe edi ke Corinth emi odude ke Greece, Utom Mme Apostle 20:2
3. Enye afiak aka ke Troas, Utom Mme Apostle 20:3-6

II Isañ Paul Otoñode Ke Troas Tutu Osim Miletus

1. Eutychus ama oto ke usuñ-ofun (window) ubet enyọñ oyọhọ ita ọduọ ke ini Paul ọkọkwọrọde Iko Abasi, Utom Mme Apostle 20:7-9
2. Enye ama afiak enyene uwem, Utom Mme Apostle 20:10-12
3. Paul anam isañ aka ke Miletus, Utom Mme Apostle 20:13-17

III Paul Qnọ Ebio-Owo Ephesus Item

1. Enye eti ebio-owo abaña ukwọrọ-ikọ ye ukpep-ñkpọ esie, Utom Mme Apostle 20:18-21; Titus 2:7, 8
2. Editua ñkpọfiok ikoduhe ke unyọñ esie, Utom Mme Apostle 20:22-27; 2 Ñwed Timothy 4:7
3. Enọ ebio-owo item ndibok mme erọñ, enyuñ eduri mmọ utọñ ñko ke abaña mme idiok owo, Utom Mme Apostle 20:28-32; 2 Ñwed Timothy 3:1-5; 2 Peter 2:1-3
4. Unana edisin-esit Paul ke ñkpọ owo edi uwut-ñkpọ ọnọ kpukpru owo, Utom Mme Apostle 20:33-35; 1 Samuel 12:3
5. Item esie etre ye akam, Utom Mme Apostle 20:36-38

SE EKPEPDE EBAÑA

Spirit Asaña-Utom Abasi Ke Idem Paul

“Ke odudu mme idiọhọ ye mme utibe-ñkpọ ye ke odudu Edisana Spirit, man mme Gentile esuk ibuot. Ntem ke mma ntọhọ ke Jerusalem ñkwọrọ gospel Christ oyọhọ-oyọhọ tutu ñkanare ñkosim Illyricum” (Ñwed Mbon Rome 15:19). Paul ekewet emi ọnọ mbon Rome ke oyọhọ isañ ikata ke utom Abasi esie. Illyricum, emi oyomde usuñ akan tọsin ibat itiat kiet, ekedi nnen-nnen usuñ ọtoñode ke Jerusalem, asaña ebe ke inyañ emi otode Italy. Ke enye ama akasaña akanare kpukpru ñkan-ñkuk Jerusalem ye Italy, idahemi Paul oyom ndisaña mbe ke Rome ñka Spain ye mme idut eken. “Edi ke emi, sia mmenyeneke aba ọtọ nte nnamde utom ke edem emi, sia okonyuñ ọdọhọde mi nditiene mbufo ediwak isua emi, ini ekeded eke ndikade Spain, mmodori enyin nte nyese mbufo” (Ñwed Mbon Rome 15:23, 24).

Ke ñkpri ikọ ifań emi nnyin imokut ediwak obio emi Apostle akanamde utom okosim, edi esit esie okosuk ọdọdọhọ ndisaña nsuan Eti-Mbuk ke mbufo ebiet. Ke akpanikọ, ekemie ekedi Spirit asaña-utom Abasi emi mikenyeneke ntuak nda. Ufen ke usuñ ikedighe ñkpọ edieke enye ekekemede ndikwọrọ Christ nnyuñ ntọ mkpasip Eti-Mbuk ke obufo ye eti isọh.

Isań Tõņõde Ke Ephesus

Ke enye ama ọkọkpọń Ephesus oto ke akwa ndutime emi Demetrius ekesinde, Paul ama ada isań esie ebe Macedonia osim Corinth emi odude ke Greece; do enye ama afiak aka ke Jerusalem, ebiet emi enye ekekerede ndibe nka Rome. Kiet ke otu akpa ebiet nduok-odudu esie tõņõde ke Ephesus ekedi Troas. Enye ọnọ mbuk: “Edi kadańemi nkosimde Troas ndikwọrọ Gospel Christ, ndien ebererede usuń enọ mi ke Ọbọń, nnyeneke nduok-odudu ke spirit mi, sia mmeńkwe Titus eyen-ete mi. Ntre ke ndaha nkpọń mmọ, nsio nka Macedonia” (2 Nwede Corinth 2:12, 13). Imonim ite ebiet nduok-odudu esie efen ekedi Philippi, ebiet emi enye ekewetde udiana nweede esie ọnọ mbon Corinth emi enye ọkọdọhọde ete: “Ke ini nnyin isimde Macedonia, ikopke nduok-odudu ke obukidem; efefik nnyin ke kpukpru nkań; eńwan odu nnyin ke edem, ndik odu nnyin ke esit. Edi Abasi emi ọdọńde mbon nsuk-idem esit, ada eridi Titus ọdọń nnyin esit” (2 Nwede Corinth 7:5, 6).

Mme Afanikọń

Luke, andiwet Nwede Utom Mme Apostle, itim itińke ibańa ediwak nkpọ emi okotibede; edi ke ntõņõ utom Paul, Jehovah ama ọdọhọ ete, “Ami nyewut enye adańa ediwak nkpọ nte enye enyenede ndikut kabańa enyiń Mi” (Utom Mme Apostle 9:16). Uwem Paul Apostle ikedighe inem-inem ke ndisańa nduk ke nsio-nsio obio ke ikpat me ke ubom. Ke nweede emi enye ọkọńde mbon Corinth ama etiń esisit abańa mme ufen emi okosimde enye. “Koro nnyin ikpamaha mbufo etre ndifiok, nditọ-ete, mbańa ukut emi ọkọwọrọde ọnọ nnyin ke Asia. Ekesọń efik nnyin eti-eti, akan nte ikemede ndibiom, tutu iduok idori-enyin ite iyedu uwem: ke akpanikọ esit nnyin eketetiń ọnọ nnyin ete, iyekpa; man ikubuot idem ye idem nnyin, edi ye Abasi emi anamde mme akpa-mkpa eset: emi akanyańade nnyin osio ke utọ akwa mkpa oro, eyenyuń anyańa” (2 Nwede Corinth 1:8-10). Okposuk mkpa akanade ebet enye, Paul ọkọdọhọ ete: “Mfefere ukut nnyin, emi midibighike bighi, ọdọdiń anam nnyin inyene nsinsi ubọń, eke okponde odońi” (2 Nwede Corinth 4:17). “Nnyin ikop mfihe ke kpukpru edem, edi iduhe ke mbaba; efina nnyin ekikere, edi itiehe ke nkim-enyin; esin nnyin enyin, edi Abasi ikpọńke nnyin; eyibi nnyin eduok ke isọń, edi ibiatke nnyin uwem; kpukpru ini ke ibiom eriwot eke ewotde Jesus ke ikpọhidem nnyin isańa, man uwem Jesus nde ọwọrọ owut idem ke ikpọhidem nnyin” (2 Nwede Corinth 4:8-10). Emi akpańwam nnyin ndifre mbańa mme idomo ye eseme emi osimde nnyin ke nnyin ifiokde ibańa nte ekpride ke ndida ndomo ye eke mmọ emi eketõņõde ndikwọrọ Eti-Mbuk emi.

Kere bańa mme nkpọ emi ekesimde enye, nte enye adade utom esie okodomo ye nsu-nsu mme mbet: “Mmanam ọkpọsọń utom nkan mmọ: mmodu ke ufok-nkpọkọbi nkan mmọ: mmọbọ ufen mbe nde: mmekpere ndikpa ediwak ini. Nkọbọ ubok-ikpa edip ye efurenań ke ubok mme Jew utim ikotion. Eda eto emia mi utim ikata; etõņõ mi ke itiat ini kiet; ubom mi osip utim ikata; mmadań ke okoneyo kiet ye uwemeyo kiet ke inyań ibom; mmasańa isań ediwak ini, mmokut afanikọń ke akpa, mmokut afanikọń ke otu mbon nwo, mmokut afanikọń ke ubok ikot nnyin, mmokut afanikọń ke ubok Gentile, mmokut afanikọń ke obio, mmokut afanikọń ke ińwań, mmokut afanikọń ke akwa inyań, mmokut afanikọń ke otu nditọ-ete abiańa; ediwak ini ndu ke ọkpọsọń utom ye eńwan, ye ataba-idap; ediwak ini ndu ke biń ye nsat-itõń ye unana se ndiade; tuep omum mi, nnyuń nnyeneke se nsinede” (2 Nwede Corinth 11:23-27). Ke akpanikọ, edi nda-usuń Edisana Spirit ikpọń ekeme ndinyik owo aka iso ke utọ enyene-ndik utom oro.

Corinth

Ke enye ama ọkọń mmọ “ediwak item” ke ofuri Macedonia, Paul ama okosim Greece, emi enye akadańde do ọfiń ita ye mbon Corinth emi enye ekebemde iso ewet. Ke kpukpru emi enye ọkọbọ ufen ke ntak Christ, Paul, emi ekperede ndisim isua ata idahemi, ikokureke utom ndikwọrọ Eti-Mbuk koro edi mi ke enye ekewet nweede ọnọ Mbon Rome nditim nnam ańwańa: “Ke nkań mi, mmebeńe idem ndikwọrọ gospel nnọ mbufo nde emi edude ke Rome” (Nwede Mbon Rome 1:15).

Akpa Usen Urua

Utu ke ndiwat ọtõņõde ke Corinth nte enye akaduakde, Paul ama ọdọń mme ufan esie ndisańa ke ubom nka Troas ke ini enye akasańade ke ukot itiat ikie inań mme ebede oro aka Philippi, onyuń awat oto do okosim Troas. Mi, ke Usen-Ọbọń, akpa usen urua, mbet ema eboho ọtọ kiet. Emi ekedi usen emi

mbet ekemehede ndiboho ọtọ kiet ke ini Ọbọn ama ekeset ke mkpa, koro Paul ama ọnọ mbon Corinth item ndida enọ mmọ ndi ke ufọk Abasi ke usen emi. Jesus, nko ke Enye ama ekeset ke usenubok Usen-Ọbọn, ama osobo ye mme Apostle ke usen oro ye ke Usen-Ọbọn efen, Ọbọn ke Idem Esie ama ọsọnọ edinim Usen-Ọbọn nte usen Ọbọn akan Sabbath mme Jew. Mbet ke Troas nko ema enim edinam Udia Ọbọn nte Ọbọn okonimde.

Mbon Ọbọn

Ọkpọsọn odudu Abasi ama ayarare ke Troas, ke edinam akpa-mkpa eset. Ekeme ndidi mme owo do ema ekop biọn ke esit mmọ, koro Paul ama ọkwọrọ ikọ tutu osim ufọt okoneyo, okonyuñ etre man anam akparawa oro afiak odu uwem, ndien enye afiak aka iso ke ukwọrọ-ikọ esie tutu eyo esiere. Paul ama ọtọnọ isañ ini kiet ke ukot nkpọ nte itiat edip okosim Assos nduok-odudu iduhe. Ekeme ndidi Paul ama ọbọ odudu ke ikpohidem nte Jesus ọkọbode ke mben obube-mmọn Jacob ke ini Enye okosobode ye nwan Samaria emi esit esie okokopde biọn ke abañ akpanikọ.

Akpatre Item Emi Paul Ọkọnọde Ebio-owo Ke Ephesus

Paul iketimke ibet ke Ephesus, koro enye ekenyenede udọn ndidu ke Jerusalem ke usọrọ Pentecost; ndien ke ama ọkọdọn ekot ebio-owo, enye ọnọ mmọ akpatre item, ete ke mmọ idikwe iso imọ aba. Ke ndimen uwem esie nte uwut-nkpọ, Paul ama oduri mmọ utọn abañ nsuhore-idem ye edinam akpanikọ. Ama eti mmọ ete ke edi Edisana Spirit akanam mmọ edi mme ese-utom, ndien akana mmọ edi mme ọbọk-erọn Abasi ke nditim ntiñ enyin mkpep kpukpru item Abasi. Ukpep-nkpọ Christ ekedi ata akpan nkpọ ọnọ akwa Apostle Mmọ-oko (Gentile) emi, koro enye ama ọfiok ete ke ini kedi emi mme owo midibọhọ eti ukpep-nkpọ aba.

Paul ikoyomke mbon Ephesus esio erikabare esit efep. Ekeme ndidi enye ama ọfiok se iditibede ke ini edidọhọde mme owo enyime Christ utu ke ndinyene mfuhọ ke ido Abasi ke abañ idiok-nkpọ mmọ nnyuñ nnyene ata nkabare-esit nnyuñ mbọ erinyaña. Enye ikoyomke mmọ ebọ enyọn-enyọn ido ukpono Abasi emi misañake nkpọ ye Iyip Ufak nte mme owo enamde mfin emi; nko enye ama eti mmọ ete ke ekedep Ufok Abasi oto ke Iyip Jesus. Enye ama ọdọhọ nko ete ke Ikọ Abasi enyene ukeme ndinam mmọ ekọri esọnọ idem, onyuñ ọnọ mmọ udeme ke otu mmọ emi enamde esana.

Paul ama ọfiok abañ mme ọdiok-itọn anawuri-ekpe emi edidade ukpono Abasi enyam urua, ndien enye ama oduri ebio-owo utọn abañ idiok udọn. Yak ubok emi Paul akadade añwana oyom se inanade enye ke ini osuk ọkwọrọde Ikọ Abasi edi nsua-nnọ ọnọ mmọ emi ebeñede sidibe (silver) ye eme (gold) enyuñ ekwọrọde Ikọ Abasi ke ntak okuk.

Uwemeyo ye okoneyo ke nkpọ nte isua ita, ikọ nnọ item Paul ye mmọn eyet ama owut ima esie ye mbom ke abañ Mbon Ephesus. Erikwọrọ Ikọ esie ke ofuri esit ayarare ke ikọ esie: “Nkefeheke ndisian mbufo se ededi eke odorode mbufo nkpọ.”

Edisana Spirit ama ayarare owut ete ke mbuba emi anade ebet Paul ekenyene ndisaña mbe ke nkpokobi ye ukut emi ọkpọsọn esit esie ekemede ndinọ iborọ. “Mbatke uwem mi ke nkpọ, man nkeme ndifehe mbuba mi mma, nnyuñ nnam utom oro Ọbọn Jesus ọnọde mi, ete nkwọrọ gospel mfọn Abasi.” Nte afo emenyene oruk udọn oro ndiyọ tutu osim utit?

MME MBUME

1. Tiñ se ọfiokde abañ mmọ emi esiakde ke Utom Mme Apostle 20:4.
2. Tiñ nte Paul akasañade ke ukpep-nkpọ mfin.
3. Siak nte uwut-nkpọ mme uduak ye Paul.
4. Itie ifañ edu ke Nwede Abasi emi ekenamde owo mkpa eset?
5. Nọ mme ntak emi nnyin ikponode Abasi ke Sunday midighe ke Sabbath.
6. Anie ekemek mbiowo ke Ephesus onim nte mme ese-utom?
7. Paul ekebigi adaña didie ke Ephesus?
8. Nso ke Paul akanam ndiwut ete ke imọ isinke esit ke nkpọ owo?

9. Se mme akpan ukper-ñkpọ ifañ ke Ñwed Abasi emi etiñde ebaña ke ukper-ñkpọ emi.
10. Siak mme ñkpọ emi Paul okokutde ukut ke abaña Eti-mbuk.